

Molenpraat

2009 - 1

Jaargang 11, nr. 1

mei 2009

Zaterdag 9 mei Nationale Molendag

Zaterdag 9 mei is het ook voor onze molen Nationale Molendag. Vanaf 9 uur 's morgens tot 5 uur in de middag is een ieder welkom, vooral u als donateur.

Het is zeer de moeite waard, al was het alleen maar om de molen echt te zien malen (zie hiernaast). Maar er is meer. Onlangs is het door Peter van Sloten gemaakte model van onze molen gereed gekomen en dit valt op de Molendag te bewonderen. Beide binnenbladen van deze Molenpraat zijn aan dit model gewijd.

En het bakken en gratis uitdelen van pannenkoeken was vorig jaar zo'n succes dat we dit ook nu weer zullen doen. Voorts zullen er voldoende molenaars aanwezig zijn om u deskundig uitleg te geven over de molen en het functioneren ervan.

Donaties 2009

Bijgaand treft u een acceptgiroformulier aan voor uw donatie voor dit jaar. Bij de oprichting van onze stichting in 1998 mocht een ieder die 25 gulden doneerde zich 'Vriend van de Windlust' noemen. Toen we op de euro overgingen werd dat bedrag omgezet in • 12 (=ongeveer fl 26,40) en dat bedrag is sindsdien niet meer veranderd. Dat neemt niet weg dat een wat hogere donatie zeer op prijs wordt gesteld en velen hebben dat in de afgelopen jaren ook gedaan. Daarvoor onze hartelijke dank.

Tot slot: **svp acceptgiroformulier volledig invullen**, anders worden ze geweigerd.

Zie ook pagina 4.

Echt malen op de Nationale Molendag

Het zat al jaren in de pen, maar het is er nu toch van gekomen: het écht malen van tarwe op de Nootdorpse Windlust. In de afgelopen weken zijn alle technische onderdelen van de molen die direct met het malen te maken hebben gecontroleerd en schoongemaakt. En daarna is er een voorzichtig begin gemaakt met het malen van de eerste zakken tarwe en dat verliep uitstekend.

Het ziet er dus naar uit dat een belangrijke doelstelling uit het werkplan voor dit jaar, namelijk 'Malen op Nationale Molendag 9 mei' gerealiseerd kan worden, tenzijer die dag onvoldoende wind

is. Want een windsterkte van drie à vier Beaufort (bij voorkeur uit het zuidwesten) is toch wel minimaal nodig. En dan is het maar te hopen dat er genoeg mensen zijn die het verse tarwemeel van ons willen afnemen. Er zijn maar weinig molens meer in Nederland waar men een goedlopend verkooppunt heeft weten in stand te houden. De goed voorbereide pogingen van het gezin De Wolf in 1989 (meteen na de gigantische restauratie) om zo'n 'winkeltje' op te zetten moesten al snel worden opgegeven. Een samenwerking met een 'warme bakker' is ook bijna nergens meer mogelijk. De vraag naar vers tarwemeel door particulieren loopt steeds verder terug.

Vervolgens is nog een punt van aandacht, dat ook bij ambachtelijk malen de voorschriften van de nieuwe Hygiëncode (gebaseerd op een EU-verordening) nageleefd moeten worden. En op onze molen wordt daaraan voldaan. We hebben daartoe een regeling kunnen treffen met de bevriende eigenaren ('de mannen van Bom') van het gerenommeerde bedrijf in de hoge molen Windlust van Wateringen. Daar kunnen kleinere hoeveelheden tarwe worden afgenomen en daarmee zijn onze molenaars aan de slag gegaan in de afgelopen weken. En zoals gezegd: met succes!

Zoals hierboven al is gezegd, zal alles in het werk gesteld worden om op zaterdag 9 mei (Nationale Molendag 2009) het werkelijke malen te kunnen demonstreren. Als er geen onoverkomelijke problemen optreden zal het enthousiasme van onze molenaars er garant voor staan dat deze demonstratie regelmatig wordt herhaald. Komt u wat vers tarwemeel halen? Anders moeten we het na een tijdje aan de varkens of de kippen geven.

Tinus Verwijmeren

**zaterdag 9 mei
echt malen gratis meel
zelf te scheppen**

De molen in het klein

Op zaterdag 11 april overhandigde Peter van Sloten het door hem gemaakte model van onze molen aan de voorzitter van het bestuur van onze stichting. Dit in aanwezigheid van zijn echtgenote, alle bestuursleden, onze molenaars en Jan van Wees eveneens met hun echtgenoten. Peter heeft het model gemaakt op verzoek van het bestuur en hij heeft dat gedaan tegen een vergoeding die net genoeg was voor de aanschaf van de materialen. Hoeveel uur hij eraan heeft gewerkt weet hij zelf niet, maar reken er maar op dat het honderden uren zijn geweest. Peter benadrukte bij het overhandigen het nut dat hij heeft gehad van de precieze opmeet-tekeningen gemaakt door Jan van Wees. Het was voor Peter het tiende model dat hij heeft gemaakt; sommige ervan heeft u vorig jaar kunnen zien onder meer tijdens de Nationale Molendag. 'Ons' model staat vanaf nu op de molen en als u op 9 mei naar de Molendag 2009 komt kunt u het (en wellicht ook Peter) bewonderen.

Voor elk onderdeel is nauwkeurig overwogen welk materiaal te gebruiken. De hoofdconstructie is gemaakt uit Amerikaans grenen. Maar daarnaast zijn de volgende houtsoorten gebruikt:

- iepen, balsa en Europees grenen voor de kap
- mahonie voor de achtkantstijlen
- notenhout voor de vloerdelen van de stelling en de heklatten van de wiken
- lindenhout voor het geraamte van de stelling
- eikenhout voor staartbalk, spruiten en kruiwiel
- en vliegtuigberkentriplex voor de beplating

Op de linker foto ziet u de raamkisten in 3 maten; op de rechter foto ziet u ze na inbouwen.

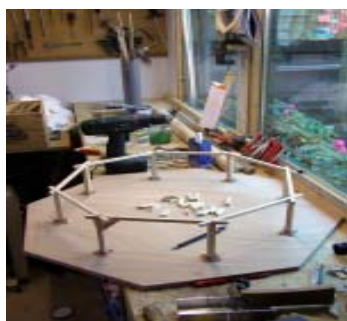
foto's onderstaande rij:

links, de opbouw van de stelling in lindenhout

midden, een mal voor het op juiste maat maken van de vloerdelen

rechts, een deel van de complete stelling

onderste rij: details van het maken van de kap

detail van het metselwerk

De rietimitatie is gemaakt van twee kleuren aquariumzand. Eerst zijn 2 lagen lijm aangebracht en daarop twee lagen beige verf. Het zand is met een fijne zeef gestrooid in de nog natte 'lobbige' (= dikke, nog natte) tweede verflaag.

Onder de steenimitatie bevinden zich twee lagen grijze grondverf. Na droging is daarop een speciale plakstrip aangebracht. De plakstrip heeft het patroon van het metselwerk. Eerst zijn één voor één de stripjes voor de stenen verwijderd en is het steengruis aangebracht. Daarna zijn de strips van de voegen verwijderd, zodat de grijze grondverf weer te zien was.

Een uiterst nauwkeurig werkje, maar het resultaat is ernaar.

Het maken van de wieken vraagt om veel kennis en vaardigheid. De wieken moeten een zeeg (een verlopende verdraaiing) hebben. In de roede worden gaten geboord voor het hekwerk. Om de juiste zeeg te bereiken wordt elk gat 2,5 graad verdraaid t.o.v. het voorgaande gat. Dat is bereikt door het tafelblad van de boormachine steeds die 2,5 graad verder te kantelen.

De echte molen heeft roeden met Oud-Hollandse windborden en met fokwieken. Natuurlijk moesten de wieken van het model op dezelfde manier zijn opgebouwd. Alle heklaten zijn gemaakt van notenhout, later blank gelakt (met 6 lagen!!). De fokwieken zijn gemaakt door latjes van 2 x 4 mm tegen elkaar te lijmen op een mal met de juiste ronding, ongeveer zoals een houten lattenboot wordt opgebouwd.

Op de foto links ziet u de staartbalk, de lange en de korte spruit, alle gemaakt uit eikenhout. Ook ziet u het kunstig gemaakte kruiwiel, eveneens in eiken.

Op het blokje aan de onderkant van de foto liggen de klampen voor de pal, de kneppel en de vang, uit linden.

Afwerken

Elk onderdeel is keurig gelakt of geverfd. Bijna steeds zijn wel 6 lagen aangebracht, driemaal gronden en driemaal aflakken, steeds met licht schuren na droging van de laag (behalve de laatste natuurlijk).

Prijsvraag

Het model bestaat uit vele onderdelen, onder 'onderdeel' te verstaan elk deel dat door Peter afzonderlijk is gemaakt. Op de foto met de vloerdelen (pag.2) ziet u bijvoorbeeld 13 delen per vak. Wie het dichtst komt bij het aantal dat Peter ons heeft opgegeven krijgt een leuk prijsje. U kunt uw schatting insturen naar onze secretaris (zie pagina 4) of via ons e-mailadres windlust@windlustnootdorp.nl

STICHTING VRIENDEN VAN DE WINDLUST TE NOOTDORP (VWN)

Secretariaat:

Ribeslaan 3, 2631 HV Nootdorp
 telefoon 015-3108775
 KvK nr. 27172347
 Rabobank Nootdorp 13.73.36.020
 e-mail : windlust@windlustnootdorp.nl
 website: www.windlustnootdorp.nl

Bestuur:

Kees de Koning	voorzitter
Ben van Hagen	secretaris
Leo van Winden	penningmeester*
Aad van der Velden	publiciteit
Tinus Verwijmeren	molenaars
Maarten Vink	technische zaken

* Leo is onze nieuwe penningmeester; in een volgende Molenpraat zullen we hem verder introduceren.

Zo kunt u Fred vaak op zondag aantreffen. Hij zal u dan graag uitgebreid over de molen informeren.

Bedrijfsdonateurs

Al eerder meldden we dat we de molen konden kopen met een tot september 2009 uitgesteld deel van de betaling. Dit om ons in de gelegenheid te stellen het bij de koop nog ontbrekende geld bijeen te brengen. De subsidie van de gemeente van • 67.500-- dichtte al het grootste deel van het 'gat'. Ook de extra bijdragen van onze donateurs hebben goed geholpen. Om helemaal rond te komen hebben we tal van echte Nootdorpsse bedrijven benaderd; een flink aantal heeft daar positief op gereageerd. Welke bedrijven dat zijn kunt u binnenkort zien op onze website en op een bord in de molen.

Voorts blijven we streven naar meer 'gewone' donateurs, ons daarbij ook richtend op Pijnacker.

Even voorstellen ... molenaar Fred Heidt

Onze molen is in goede, maalvaardige staat, dankzij uw donaties, maar ook dankzij de inzet van vele vrijwilligers. Het leek het bestuur een goed idee om in Molenpraat steeds één of meer vrijwilligers de revue te laten passeren. En omdat onze molenaars onder de vrijwilligers een centrale plaats innemen, willen we met één van hen beginnen, te weten Fred Heidt. We laten Fred zelf aan het woord.

Ik ben Fred Heidt, 47 jaar en getrouwd met Karina. Samen hebben we twee kinderen, Jeroen (18 jaar) en Liza (14 jaar). In het dagelijks leven ben ik werkzaam als audicien/filiaalleider bij Beter Horen in Den Haag. Daarvoor heb ik enige jaren gewerkt in de waterbehandeling en liftindustrie. Ik ben geboren en getogen Hagenaar en in 1990 zijn we in Nootdorp komen wonen.

Hoe ik in de molenwereld terecht ben gekomen?

Ik vond, net als zoveel kinderen, molens werkelijk fascinerend om naar te kijken. Daar heb ik toen verder niets mee gedaan. Echter, toen ik enige jaren in Nootdorp woonde en de molen regelmatig zag draaien kwam dat gevoel weer boven. Na enige bezoeken aan de molen en gegrepen door de techniek, maar ook door het spel met weer en wind, wilde ik ook graag molenaar worden.

De opleiding

In mijn geval ben ik, in 1997, begonnen met de opleiding op een molen die toevallig ook Windlust heet, maar die in Wateringen staat. In 1999 heb ik het provinciaal proefexamen doorstaan. Dit is noodzakelijk om aan het landelijk examen te mogen meedoen. Ook dit laatste examen heb ik in 1999 met succes afgelegd. Sinds 1998 draai ik al met de Windlust. Het is best een pittige opleiding, die minstens een jaar lang nogal veel tijd vraagt.

Wat ik zelf het leukste vind van werken met de molen?

Uiteraard vind ik het werken met zo'n mooie goed onderhouden molen als de Windlust fantastisch en een voorrecht. Het is een hobby die veel ontspanning en plezier brengt. Het draaien met de molen is vooral een spel met weer en wind en niets is zo veranderlijk als het weer. Maar ook ieder seizoen heeft zijn charme. Zelf vind ik de winter een schitterende periode. Vooral een stevige oostenwind met vorst en een besneeuwd landschap geeft een echt Hollands Anton Pieck landschap. Maar ook het levend houden van een monument zoals de Windlust is belangrijk en leuk, net als het naar buiten toe uitdragen hiervan aan onze vele bezoekers en donateurs.

Wat ik zou willen voor de toekomst?

Ik hoop dat de stichting (zoals bekend heeft zij de molen in eigendom), veel donateurs weet te werven en de toekomst voor de molen weet te waarborgen. Wat ook heel belangrijk is, is dat de molen voldoende windvang behoudt. Een persoonlijke wens is dat ik het erg leuk zou vinden als er op regelmatige basis gemalen kan gaan worden. Dat geeft een dimensie extra aan de molen en houdt ons Nootdorpsse monument nog levendiger.

Kijk ook eens op www.windlustnootdorp.nl